

Ano, dle mého názoru by měla Evropská unie a členské státy předcházet negativním dopadům sociálních sítí na duševní zdraví. Je potřeba, ale zmínit proč by se vůbec měla o tuto problematiku zajímat. Sociální sítě v České republice používá 4, 938 mil. lidíⁱ a 3,96 mld. lidíⁱⁱ po celém světě. Tudiž je zřejmé, že se se dezinformacemi, poplašnými zprávami či šikanou setkává velká část populace.

Dle článku 17ⁱⁱⁱ v Listině základních práv a svobod má každý právo vyjadřovat své názory a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu. Na druhou stranu také říká, že svobodu projevu lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu práv a svobod druhých.

Jak řekl John Stuart Mill: „Svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého.“^{iv}. Tudiž stát může do jisté míry zabránit vlivům, které mají tak špatný dopad na duševní zdraví. Každý má právo na ochranu zdraví (článek 31^v) o specifickém mentálním zdraví se nic, ale nepíše.

Metoda či nápad, která mě napadá je zavedení funkce na sociálních sítích, kdy každý uživatel, který sdílí příspěvek či zprávu bude povinen vybrat z „nabídky“ zda se jedná o vlastní názor/myšlenku a nebo jej převzal z nějakého zdroje. Jednoduchý algoritmus. Stejně jako má každý možnost vidět, kolika lidem se líbí daný příspěvek a přečíst si kdo jej jak okomentoval tak si budu moc rozkliknout zda je zpráva z ověřeného zdroje či nikoliv.

Tisíce lidí píše denně na sociální sítě nenávistné zprávy, které jedinci mohou způsobit vážné psychické problémy. Trestní zákoník udává trest odnětím svobody až na jeden rok, pokud se jedná o pomluvu, která způsobí újmu. O tento trest jde i v případě vyhrožování usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou. Myslím si, že tyto zákony jsou porušovány na sociálních sítích denně, ale jejich porušování se nijak netrestá.

Lidé si myslí, že se jim nic nemůže stát a to je důvod proč dochází ke kyberšikaně. Navrhovala bych finanční tresty. Podle čeho by se určovala výše dané pokuty? Jelikož v každé zemi je jiná ekonomika, tak by se částky určovaly dle průměrného platu, dejme tomu 15%. Pokud by lidé věděli, že je postihne trest tak by se své jednání ještě jednou rozmysleli. Minimálně po zaplacení první pokuty. Tak by se šikaně a ubližování mohlo z části zabránit.

Podle mého názoru by se měla více rozvíjet mediální výchova a to už u dětí. Vyučovat by se měla nejen na základních a středních školách, ale i na vysokých školách. Problém je, že samotní pedagogové nejsou do tohoto oboru nijak často zasvěceni. Ve věkové skupině 45-54 let je podíl uživatelů sociálních sítí 60%^{vi}. Z tohoto důvodu musíme „osvětu“ šířit i u nich.

Jak situaci teda zlepšit? Státy by mohli zavést povinné školení v této problematice a to jak ve školách, tak ve firmách. Na rozeznání pravdivé informace není nic zas tak složitého. Vybralo by se několik nejen IT pracovníků, kteří dané problematice rozumí a dle stanovených podkladů by přednášely na školách a ve firmách. Avšak v soukromé sféře by se to nedalo tak dobře kontrolovat a celý proces by byl nákladný a zdlouhavý.

Když tedy, ale už víme, kolik lidí se na internetu pohybuje, bylo by efektivnější zavést jednoduchý a přehledný web, který by byl pro všechny členské státy stejný. Zobrazoval by se v několika jazycích a poukazoval by na základní znaky kvalitního zdroje. Tak by se zabránilo šíření nepravdivých informací.

Je důležité zmínit, že bychom neměli zapomínat hlavně na seniory a lidi s nižší vzdělaností. U nich by již zmíněné „přednášky“ měli smysl.

„Z již citovaného výzkumu agentury STEM/MARK pro Českou televizi plyne, že za zcela mediálně negramotné lze považovat čtvrtinu Čechů. Pokud se zaměříme na schopnost rozpoznat falešnou zprávu od té reálné, zjistíme, že tuto kompetenci ovládá pouze 23 % Čechů.“^{vii} Z tohoto úryvku jasně plyne, že je mediální výchova nezbytná. Abychom zabránili negativním dopadům sociálních sítí a potažmo celého internetu a zároveň dbali, na právo svobody projevu je třeba více vzdělávat lidi, aby byli schopni rozeznat pravdivou informaci a poplašnou zprávu.

Závěrem bych ráda shrnula svůj postoj. Duševní zdraví je pro nás velice důležité a měli bychom se snažit zabraňovat všem aspektům, které mu škodí včetně sociálních sítí, které jsou neoddělitelnou součástí problému. Na jeho předcházení by se měla dle mého názoru podílet i Evropská unie a členské státy.

ⁱ <https://www.czso.cz/documents/10180/142872020/062004210701.pdf/eb7568c6-2bfe-4354-86a1-054335c28f70?version=1.1>

ⁱⁱ Statistiky využití sociálních sítí: Kolik lidí používá sociální média v roce 2021? | Ler digital studio | Ler digital studio. Ler.studio - digitální agentura [online]. Copyright © Ler digital studio s.r.o. [cit. 13.02.2022]. Dostupné z: <https://lerstudio.cz/statistiky-vyuziti-socialnich-siti-kolik-lidi-pouziva-socialni-media-v-roce-2021>

ⁱⁱⁱ <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

^{iv} John Stuart Mill citát: Svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého. | Citáty slavných osobností. Citáty slavných osobností: Největší sbírka citátů, myšlenek a aforismů [online]. Dostupné z: <https://citaty.net/citaty/21651-john-stuart-mill-svoboda-jednoho-konci-tam-kde-zacina-svoboda-druh/>

^v <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

^{vi} <https://www.czso.cz/csu/czso/7-socialnisite>

^{vii} Dezinformace aneb Proč a jak učit ve škole mediální výchovu – Forum24. Forum24 – Internetový deník pro šíření svobodných informací a kritickou diskusi [online]. Copyright © 2022 Forum 24 a.s. Publikování nebo šíření obsahu je zakázáno bez předchozího souhlasu. [cit. 13.02.2022]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/dezinformace-aneb-proc-a-jak-ucit-ve-skole-medialni-vychovu/>